

Temir yo'l va avtomobil yo'llari kesishgan ovloq vokzal binosi ustida sahroning quyoshi asta-sekin bota boshlagan edi. Atrofda qalin kiyingan xotinlar turli oziq-ovqatlar, gazaklar va sabzavotlar sotib o'tirishardi. Sabzavotlar olisroqdan kelgan ko'rinadi, negaki shimol taraflarda sabzavotlarining yetishtirish muammo edi. Hali qorong'i tushmagan bo'lsa-da, trassadan o'tayotgan katta mashinalar chiroqlarini yoqib olgan va "vag'illab" signal beradi. Harakat bir zum to'xtamas, go'yo mashinalar daryosi oqayotgan edi. Maydon turli tarafdin kelib qo'nib o'tayotgan odamlarining "vag'ir-vug'uri", sotuvchilarning qichqirig'i va mashinalar shovqiniga to'la edi. Boshiga katta ro'mol o'rab olgan Yorqinoy atrofda daydib yurgan daydi erkak va kunda-shunda xotinlarni quvardi. "Tur yo'qol hammang, tekintamoqlar". Uning yelim qog'ozdan qilingan uychasidan ikki uch daydi chiqib qochadi. "Bularga bir marta tishingni oqini ko'rsatsang bo'ldi. So'ng xira pashshaday atrofingda aylanadi". Har xil bo'yoqlarni yuziga chavplab tashlagan qiz pista po'choqlarini "chit" etib tuflaydi. "Tur Gavhar, senam ishingni qil. San o'tirganingga bular yelim bo'lib olishgan". Qiz o'rnidan turib katta ko'kraklarini kerib, hamuza tortib kerishadi. "Namuncha chap tarafing bilan turdingmi, hammani quvasan. Og'ir kuningga yaraydigan bizlar bo'lsak". Qiz Yorqinoyning orqasida tahlaniy yotgan qutilarga ishora qilib. "Uybay o'lasanmi endi, Gavhar borsang-chi keyin kelasan. Hali pochin qilmadim. Ana Tohir akang kelayapti yangisini ergashtirib..." Gavhar hayron bo'lganday yurib maydonning o'rtasiga keladi. Tohirni ko'rishi bilan yurishlari o'zgaradi, harakatlarida noz-ishvaga o'xshagan narsa paydo bo'ladi.

Gavhar. Bormisiz Tohir aka, ja yangilarini topdingizmi deyman. Bizdan xabar olmay qo'yingiz.

Qirqlariga yaqinlashgan va olifta kiyingan Tohir qo'l telefonida kim bilandir bog'lanolmay xunobi oshadi. U qizga yalt etib qarab basharasini burishtiradi. Izidan kelayotgan Nuriyaga "tez yur" ishorasini qiladi va Gavharga "hali ham shu yerdamisan" deganday yuzlanadi. Yo'ldan nimadir yegulik olgan Nuriya qo'lidagi yaltiroq qutilarni ushlaganicha ildam yurdi.

TOHIR: "Ha yana nima kerak bo'lib qoldi"? Oyoq ostida o'ralashma dedim senga.. Bor yo'lingdan qolma.

Gavhar maydon o'rtasida turardi. Nedir najot istaganday yo'lovchilarga paketli narsalar sotayotgan Yorqinoy tomonga qaradi. Chekkaroqda bir tuda yosh-yalanglar gulxan atrofida gitara chalib o'tirardi. "Chyorniy glaza.. chyorniy glaza..". Gavharning ko'zlari sovuq yaltiraydi.

GAVHAR: Anavi tasqarani qaranglar. O'zicha Tohir bilan yurib odam bo'lib qolibdi. Sochini qaranglar, o'zi olti tor sochi bor.

Suvlab yaltiratib olganinichi.. Nuri hov Nuri avval uyingdagi anovi daydi akalaringni eplab olsang-chi?..

Nuriya Tohirning biqiniga turtadi. Yonlaridan katta yuk mashinasi o'tib ketadi. Erkak yigilib turgan uch-to'rt nafar vokzal xodimlari bilan salomlashib to'xtaydi. Sal narida qargalar ahlat titib "qag'illashadi". Gavhar beixtiyor raqiblarining orqasidan ergashadi.

TOHIR: Yo'qolasanmi, yo'qmi shu yerdan?. Yo o'zim kovushingni to'g'irlab qo'yaymi?. (urmoqchiday hezlanadi)

Gavhar maydon o'rtasida to'xtab qoladi. Nuriya erkakning yonida allanarsani yegan kuyi yosh qizaloqlarday sakrab-sakrab o'ynab borardi. Tohir ikki-uchta yuk mashinasi orasida turgan KAMAZ kabinasiga avval o'zi chiqib qo'lidagi pichokni otib yuboradi.

So'ng Nuriyani yuqoriga qo'lidan tortib oladi. Ichkaridan kabinaning pardasi berkitiladi. Gavhar mashina ko'rinib turadigan joydagi yogochdan omonat qoqilgan o'rindiqqa o'tiradi va yerda tutab yotgan sigaretni olib chekadi. Yorqinoy yelim uyidan chiqib Gavharga qarab bosh chayqaydi. "Jinnisan" deb ishora qiladi. Gavhar ko'zlarini qisgan kuyi sigaretni chekib olis-olislariga cho'zilib ketgan Ustyurt kengliklariga hissiz tikiladi. Bayram arafasi bo'lgani uchun turli-tuman yemaklar sotayotgan sotuvchi ayollarning bozori qiziydi. Kattaroq chodirdan kabobning isi va tutuni chiqadi. Kabobchining qo'shnisi bo'lgan Yorqinoy ichkaridan katta ro'mol o'ragan boshini chiqaradi. Bozorchi xotinlarga xos shangillaydi.

Yo'RQINOY: Ey olsangchi sizlarni dastingizdan boshqa birov savdo qiladimi yo'qmi.. qo'rangga nima balo ko'mirning o'rniga tezzak(kappon) solganmisang. Tinmay sasitasan?. Tura..Nari turlaring senlaram.Uybay Gavhar or-nomusing bormi.. ne qilvotirsan u yerda..Ke bu yoqqa..

Maydonda to'planib turgan erkaklar sigaret chekib chayqalayotgan mashinaga imo qilib kulishib olisroqqa surilishadi. Gavhar o'ljasini poylayotgan jondorday tek qolgan, sigaretini ham chekib bo'lgan. "Sigaret chekasanmi?". Erkaklar biri olib, biri qo'yib gap otadi. "Balki nos chekarsan. Bular eri bilan urishgan shekilli..". "E, xotinlarga ham osonmas kun bo'yi sovuqda qotib o'tirishadi".

"Biz hali ikki soatga chidamayapmiz..". "Be..bularning joni toshdan, sovuqda semirib ketadi bular". Aftidan ular ichib olgan qattiq-qattiq gapirishadi. Ogzi-burnidan tutun paravozday chiqqadi. QAlin kalta Po'stin kiygan uch-to'rtta erkak yegulik va ikki-uchta shisha aroqni ko'tarib vakzal deb atalgan harobgina binoga kirib ketishadi. Kun botayotgani uchun sovuq kuchaygan. Gulxan atrofidagilarning shovqini yanada kuchaygan. Shamolda yaydoq cho'lda yantoqlar uchib yuradi. Gavhar kabinaga tikilib turadida, Ra'noning oldiga kelib o'tiradi. O'ylangan kuyi qo'lini tahlaniy turgan kunjutli holvalarga cho'zadi. Yorqinoy holvalarni uzoqiroq surib qo'yib yupungina kiyingan yigitga baqiradi. "Hoy odam joningga Rahming kelsin sovuq o'tadimi senga o'zi. O'lasan sovuqda". U "morj-ku morj" deydi Gavhar. "E, bu morjmas morjning skileti..".

Gavhar: - Anovi isqirt Nuriyani aytaman, shu qiz ilgari pochtaxonada ishlarmidi. Ukalari daydib har joyda yurardi. Hozir Tohir bilan qo'l ushlab Kamazning ichiga kirib ketishdi.

Yorqinoy qo'l silkiydi. "Qo'y shu nas bosganlarni..gunohmiz ko'payadi".

Vokzalga yopishtirib qurilgan sartaroshxonaning kichik derazasidan "Oy..oy.." degan ovoz eshutiladi. Sartarosh Olimning kichik boshi va bir burda yuzi ko'rindi.

Olim. Ra'noning ichini yonishini bir ko'rgin. O'lib ketyotir Tohirni rashk etib..

Maydonda yurganlar yalt etib Olimga qarashadi. Gavhar yerda yotan bo'sh bakkashkani derazaga otadi. Oftobga isinib o'tirgan mushuk "mov" deb boshqa tarafga qochadi. "It. Xotinak". Yorqinoyning chiroyli yuziga kulgu yoyiladi. "Qo'y endi sen ham burningni tiqma bularning ishiga..". Derazadan Olimning savlatdor bir kishini sochini olayotgani ko'rinadi. Olimning nozik qo'llarida ustara tez-tez harakatlanib ko'pikli yuzni qirtishlaydi.

Olim. Shu Tohirga ham hayron qolaman. Bugun birov bilan yursa ertaga boshqa ayol bilan yuradi. Bir rus xotinga uylangandi. Xotini buni tashlab Rossiyaga qochib ketdi. Shuning uchun boshqalardan alamini oladi shekilli. Soch-soqolini oldirayotgan kishi (Xudoberdi) norozi holatda boshini chayqaydi.

Xudoberdi. Qo'ying shu yuviqsizlarni Olimboy. Har kimning gunohi bo'lsa olloh jazosini beradi. Bundaylarni o'risning shaharida ham ko'p ko'rdim. Yurtda oilasi bo'laturib Kim o'zi bilan kelgan erkakka erga tekkan. Kim o'risdan Xotin olgan. Ey qo'ying bularni ro'za ogzimni harom qilmay.

Olim jonsarak holatda derazadan qarab "bizding qizlar zo'r savdo qilyotir..erkaklarga bir balo bo'lganmi soqOli tizzasiga tushsa ham oldirishmaydi".

Olim. E..taqsir siz ro'zasiz-kuyana ovuldagilar bugun orzular amalga oshadigan kun deyishganiga o'laymi..Tem bole Yangi yil..

Xudoberdi. Qadr kuni.. har kimning ko'ngli o'zida..

Olim qo'lida ustarasini ushlagacha hoholab kuladi.

Olim. Unda Tohir ham zo'r kecha qiladigan bo'libdida, - chayqalayotgan kabinaga ishora qilib..

Xudoberdi ko'zini ochmasdan "xudo hayringni bersin" deb ishora qiladi. Sartarosh bir joyda turolmay depsinadi.

Olim. Rossiyaga ketadigan poyiz kelguncha klentlarni ham topadi. Ishini ham bajaradi.

Yana hoholab kulib, chittakday sakrab derazani ochib Yorqinoyga baqiradi. Ichkariga mashinalar shovqin iva odamlarning "baqIr-chavqiri" kiradi.

Olim. Yorqin anovilar hali chiqmadimi?.

Ra'no. Bilmiyman. Jumushingni qilsangshi

Shu vaqt sartaroshxona eshigi ochilib ichkariga Gayrat kiradi. Uninig bir burda yuzida va yupun kiyimlar yopib turgan gavdasida jur'atsizlik balqib turadi. Yigitinig gavdasini qahraton sovuq surib olganday bir arashda novdaday ozgin edi.

Gayrat. Olim aka Yana suv olsam bo'ladimi?. Qaynagan suvingiz yo'qmi?.

Sartarosh unga yo'liga ham ko'z tashlab qo'ymaydi. Kreslo atrofida tez-tez aylanib qorinini soch-saqolini olardi.

Olim. Sen ham odamga o'xshab salom Ber propessor. Mana hori akang o'tiribdi. Tem bole birga ketasizlar. Qaynagan suv nima qiladi menda. Nima men somavarmanmi?. O'zi qachon yuvinganimni eslolmayman-u..

Yigit qorini endi ko'rganday qovushmaygina egiladi.

Nuriddin. Zdastvuyte.

Olim. O'la..odam bo'lmay. Propessorning o'gli emish. O'risda yashadim deb. Tilingni ham unutingmi?. Qori aka bu bir propessorning o'gli..Dunyoni o'zgaritiraman deb rusga borgan. Kinomi..muzikmi allanimabaloda o'qigan. O'ziyam sochiga jamalak taqib Moskvani changini chiqarib yuborgan. Oqibiat o'zi o'zgarib qaytgan.

Erkak "uff" tortib bo'ynidagi sochiq bilan yuzini artadi.

Xudoberdi. Ko'p gapirarkansan sen bolabo'ynimni kesib yubormaNamuncha bir joyda turolmay echkiday ekansan.

Nuriddin. Eto i yest kozyol deydi uyqudan uygonganday tilga kirib. Sartarosh unga jo'ja xo'rozday xezlanadi.

Olim. Ho'y senga kozyolni kimligini ko'rsatib qo'yaman..Hali Yana kirarsan peshonangga seni suv beraman..

Gayrat iljaygan kuyi uvni ko'tarib yo'qoladi. Eshik asabga tegadigan daajada giyqillab yopildi.

Xudoberdi. Suv masalasi qiyinmi bu yerda?..

Olim. Privoznoy.. O'zi bu Garrikni men odam qilganman. Bor dokumentidan va pulidan ajralib o'risdan zo'rga yetib kelgan bu yerga..

Mijoz jonidan to'yganday ogir qo'zgoladi.

Xudoberdi. Olloh buyuk, kimsa nasibasi uzilmasa o'lmas.

Nuriddin chang-chung va loyga belangan qizil mashinani yuvadi. Kapotdagi suv muz parchalari bo'lib shitirlab to'kiladi. Yorhinoy ko'karib ketgan Gayratga achinib qaraydi.

Ra'no. Hey, inson qo'lingga bir qo'lqop kiysang-chi. O'pkangni sovuq oldirasan.

Gayrat unga bir qarab qo'yib Yana yuvishda davom etadi.

Yorqinoy prilavkasining ostidan bir piyolaga aroq qo'yib Gayratga uzatadi. Hali ham pilavkaniing bir chetida o'tirgan Gavhar aroqni menga deb o'ylab qo'lini uzatadi. "San nima karomat ko'rsatding?".

Gayrat ko'kargan lablarini arang qimirlatadi. Butun vujudi sovuqdan tirishib kichrayib qolganga o'xshardi. Uyalgan kuyi yerga qaraydi.

Gayrat. Yorqinoy Abdurashid aka pul bersa albatta qarzarimni qaytaraman.

U yutoqib aroqni ichadi. Yorqinoy mayda-chuyda olib chiqish uchun yelim chodiriga kirguncha gapirib ketadi. "Berasan, berasan.

Ikki oydan beri shu gapni eshitaman. O'lmasdan bahorga yetsang bo'ldi. Berarsan. Bir kosa aroq bilan men kambagal bo'lib qolmasman. Uydagi piyonistalarni o'n yildan beri boqaman". Nuridin piyolani olib kelib Ra'noga beradi. "Spasibo".

Yuk mashinaning eshigi "sharaqlab ochilib avval Tohirning qizargan va bir qadar mamnun yuzi ko'rinadi. U "tap" eti bega sakrab tushadi. Mashinasini kovlayotgan keng sayabonli shapka kiygan odam "zo'r ekanmi?" dedi. Tohir kulganicha "hammasi bir go'r" deb o'tib ketadi. Maydonda shovqin-sur'on avjiga chiqqan. Sochlarini tuzatgan kuyi Nuriya ham unga ergashadi. Gavhar chayqalib o'rnidan turib ularga qarab yurdi. Sartarosh deraza tomonga boshini cho'zib "anna endi tomoshaning kattasini ko'radigan bo'ldik".

Xudoberdi. Hoy musulmon juda galati odam ekansiz. Qo'ying shularni o'z holiga Boshimga ehtiyot bo'ling.

Yana bir to'p Yangi yo'lovchilar kelib maydonning har tomoniga tarqab ketdi. Olim shirin ovqat yeyishga hozirlanganday quvonchdan gir-gir aylanadi.

Olim. Iya qori aka boshim yo'qmi boshingizni kesib..

Tohir ikki uchta odam bilan allanarsalarni kelishib oladi. Gavhar osoyishta holatda ularga qarab boraveradi.

Gavhar. Qichigan joylaring qondimi?. Baxtiqaro. Yuviqsiz.

Nuriya parvo qilmay sakrab-sakrab o'tib ketadi. Undan atir aralash ter hidi "gupp" etib uradi.

Nuriya. Alam qildimi?. Yangisi turganda eski kalishni boshiga uradimi Toxir aka.

Qiz yurib borayotgan joyida birdan qotib qoladi. Atrofga Yana Yorqinoyning do'koni tomonga qarab oladi. "Nima deding?".

Gavhar. Kim eski kalish?.

Gavhar joyida qotib turadi. Nuriya qiyshanglab sakrab ilgarilaydi. Atrofdagilar, sotuvchilar qiziqsinib qaraydi.

Nuriya. Sen-da, kampir.

Vokzal maydonida yurgan yo'lovchilar va bekorchilar asta yigila boshlaydi.

Gavhar. Ogzingga qarab gapir, jalab. Sani ayatadi kampir deb hozirdan soching tushib qolgan.

Nuriya. Ey suka hali shu gapingni, kal deganinigni Tohir akamga aytdim. Terigga samon tiqdiraman seni..

Bir sakrab Nuriyaning qo'lidan ushlab tortadi. Nuriya uni ko'krigidan itarib yuboradi. Gavhar tisarilib borib o'tib orqasi bilan yiqiladi. Olislab ketgan Tohir Nuriyaga "tez yur" ishorasini qiladi. Gavhar sakrab o'rnidan turib Nuriyaning izidan bir hatlab yetib uninig ko'krigiga musht tushiradi. Vokzal maydonidagilar yigilib "Ur Gavhar, qolishma Nuriya" derdi. Olomon tamoshaga oshiqar, yolgiz Tohir maydondan uzoqlashib borardi. "Kim yutsa yuz dollar". "QAni gladiatorlar". "Yo'o'q bular amazonkalar".

Jismonan nozikroq va novacharoq Nuriyaning labi yorilib qonga belangan edi. Sartaroshxonadan sochi chala olingan qori va qo'lida mashinkasi bilan Olim boshini chiqaradi.

Xudoberdi. Insof qilinglar bandalar. Ajratinglar ularni ojiza-ku axir ular.Xarop bo'ladi-ku axir ular.

Olomon xor bo'lib baqiradi.

Sport do'ppili yigit. Allaqachon harob bo'lib bo'lgan ular.Hech joningiz achimasin taqsir.

Shu payt Tohir vajohat bilan odamlarni yorib kiradi. Biron foeaninig sezganday derazada qorininig rangi oqaradi. Beihtiyor boshidagi ko'piklarni artadi.Olomon "anna Tohir shef keldi". "Onadan tugilganiga pushaymon qildiradi".

Xudoberdi. Hey ukam shaytonga hay bering.

Tohir kelish bodiga Nuriyani bosib yotgan Gavharni otib yuboradi. Nuriyaning yuzga bir musht tushiradi.Qiz yiglab baqiradi.

Nuriya. Urushni anovi sterva topdi. Kampir..kal deydi.

Tohir shaht bilan Gavharni qo'lidan tortadi."Qo'yib yubor meni iflos".

Xudoberdi boshini derazadan chaqiradi."Tohirjon siz erkaksiz..".

Tohir yalt etib sartaroshxona derazasiga qaraydi. Va Gavharni o'sha tomonga sudraydi. "Kim kal..unda men kal bilan yotgan ekanman-da. Senga ko'rsatib qo'yaman". Olomon ularaga ergashadi. "Ena..yordam beringlar". Qori "astafurullo" deb chekkaga chiqadi. "Keling, keling Tohir aka".

Tohir. Ber mashinkani bu yoqqa.

Orqadan qorininig "insof Ber..". "Qo'yvor endi senga begona bo'ldimmi?. Gunohim ne o'zi?". Gahar sudralib izillab yiglaydi.

Tohir. Ey Olim xez ob ke sochiq-pochigingni. Bogla qo'lini..

Olim mushukday epchillik bilan Gavharni qo'llarini orqasiga tortib boglaydi.Gavharninig ko'zidan bir tomchi yosh tushadi. Tohir mashinka bilan Gavharninig sochini "gart-gart"oladi. Yigilganlarninig dami ichiga tushib ketadi.Hamma orqaga chekinadi. Hatto Olim ham Allaqayoqqa goyib bo'ladi. Odamlarninig ichiga kirib kelgan Oynur hamma narsani tushunadi. Indamay yerda yotgan sochlarni qo'lidagi lattaga yigib soladi.

Oynur: -Kerakmidi shu sharmandalik senga. Anna izlaganingni topding. Oldin ham aytganman senga Tohirdan uzoq yur deb. U odammas hayvon. Hamma yogig balchiq loy. Yur bu yoqqa.

Ular yetaklashib do'konlar ortidagi qora uyga kirishadi. Tashqaridan mashinalarninig signali va shovqini eshitilar. Hayot davom etardi. Gavhar qotib o'tirar, yuzida bir tomchi yosh qotib qolgan edi.

Oynur. Gapiir yuragingni och Gavhar, bunday o'tiraversang ish topasan.Bilaman u seni qishloqdan olib kelgan, onangninig kasalligidan foydalangan..Harop qilgan ham shu. So'yla jonim..

Qora uy eshigida bir narsa izlagan kuyi Xudoberdi qori kiradi. Sochi qirib olingan Gavharni ko'rib qotib qoladi. "..qodir egam".

O'rindiqdan do'ppiga o'xshagan narsani olib eshikka yo'naladi. Ilaks to'xtab Ra'noga shohi belbogini uzatadi.Izginir yuzlarni chimchilaydi. Ra'no belbogini Gavharga boglab ko'zyoshlarini artib tashqariga chiqishadi.

RA'NO: Qo'y siqilma qishloqqa borib jigrlaringni ko'rsang hali hammasi esingdan chiqib ketadi.Hali bola ekansan. Shu qo'shmachidan oson qutulganingga shukur qil.

Boshiga katta rumol urab kaltak kutarib olgan yoshgina xotin allanarsani olib kochgan ikkita daydini kuvlardi. Sulokmonday va yuz-kuzini sokol bosgan daydilar orti-oldiga karamay kochishardi. Aybi daydi bulgani. Aybi uyi yukligi.. "Non deb kakshomoy ul. Ishla kutingni kiyna. Seni odam bulsin desam uydagi bilan birlashib olibsan".Xotin jaxl bilan llanarsalarni otmokchi buladi.B "Ne beyte pojaluysta..umru..B ". Yalt etib usha tomonga karadim. Qali kirklariga xam chikmagan daydi Kir kullari bilan boshini berkitib utiradi. Xotin xam kulini kutarganicha turib koldi-da, sung orkasiga kaytdi. "Ichmay ul, buni tupa-tuzuk odamlarninig bolasi deyishadi. Ichkilikdan tushgan axvolini kara buni, zaxaringga yutguncha uyingga bor, Ishla..Men senlarni tuydiraymi..uyimdagi alkashni bokaymi..Uyimda xam bor bittasi bersang yeyman, ursang ulaman".

- Jenge, nega nervichit kilib yuribsiz, e kuying bularni suksangiz xam, ursangiz xam, suksangiz xam shu bular?.

Xotin boshini kutardi. Uninig chiroyli yuzi sovukda gezargan va koraygan edi. Karshisida turgan zamonaviy kiyingan, yosh erkakni kurib bir oz xayajonlandi. Sung kuzlari birdan jika yoshga tuldi.Kullarini kutarib rumolini tuzatgan va kuzyoshlarini artgan buldi.

- E, kurmaysanmi..esini yegan bular ovozi pasayib- Bozorda mendan boshka odam bularga non pon beramaydi. Uyda ovkat ortib koladigan bulsa xam, itga bermay shularga olib kelaman. Bular xam odam bolasi deyman. E, anovi Pasha degani, xali kuylab yurganim. Uyga borib ish-pish kilib turardi. Qa desa mendan berkitib uyda ichishadi.

Ugrilib Pasha tarafga karayman. U allakachon berkingan joyida chikib uziining kadrton daydilar tudasiga kushilib shu yakindagi axlat uyimini titklab yurardi. Yonlarida turgan xaltalar shishalar va pivoninig tunka kutilariga tula edi. Olisda shafakninig sunggi kizilligi asta-sekin pastga enib borardi. Qavo sovuk va tinik bulgani uchun allakanday kushlarninig kanot kokib yurgani kuzga tashlanadi.

- Endi avtbus bulmasmikan. Nima deysiz jeje? dedim kasoskor ayolninig erta sula boshlagan yuzlariga tiilib.

Ayol bir o'Krinib ("yanga"degan suz yokmagadi)erga karab turdi.

- Men senga yanga emasman. Endi yigirma yettiga tuldim,-dedi kulgi aralash. - Sunggi avtobusning junab ketganiga ikki uch soatdan oshdi. Qaydovchilar karongi tushmasdan chuldan utib olishga shoshiladi. Yullar muzlagan shuninig uchun sekin yurishadi.Temirga ishonib buladimi, yarim yulga yetganda saxroda buzilib kolsa, xudo kursatmasin. Quv anovilar- ayol kulini bostirma tomonga chuzib - ..xam chuldan utib uyiga yetib olish uchun birovi avtobus, birovi poyiz kutib utiribdi.

-Nimada ketsam ekan? dedim minKirlab va ayolninig Kalati nigoxidan xayratda kolib.

Uninig korachuklaridan yakin karindoshnin, sevgilining nigoxida uchraydigan mexr va joziba porlab turardi.

Tonggi turtda poezd buladi. Ushanda ketgin..odam xam kam buladi. Yotib choy ichib ketasan.

- Poezdada ertaga kechgga tomon uyga yetib borarkanman.Bugun ketmasam bulmaydi.Aytguncha bayramingiz bilan. Ismingiz kim edi? - yana "jenge" deyishga tortinib.

Sotuvchi ayol oldidagi ichimlik va ovkatdan bushagan kosalarni yikan kuyi bir oz xayol surib koldi.Yana chiroyli nigoxlarini kadadi. Nazarida u nimadir demokchi bulardi-yu, aytishga torinardi.

Raxmat. Olmagul - birdan uninig tund yuzi yashnab ketdi.- Bilmadim unda nima kilasan. Istasang bizning uyga borib ertalabgacha dam ol xorib kelgandirsan.

Ayolninig ochik kungilligi va mexmondustligi olis rus shaxarlarida ishlab kelgan menday odamning kalbini orziktirib yubordi.Shunda yurtimni va kishloKimni juda soKinganimni xis etdim. Uydagilarga olgan mayda-chuydalarim ichidan kichik bir atir va rangdor koKozli pechene olib ayolga uzatdim.

U xayron bulib, "sotishga narsa olmayman". "Men uni sizga, sovKaga berayapman". "Nega?". "Yaxshi va chiroyli ayolligingiz

uchun", - "chiroyli suziga ataylab urgu berdim".

Uzimning ustamonligimga xam xayron buldim. Yot shaxarlarda yashayverib xar kanday ayolni rom kilish kudratiga ega edim. Qozir nega shunday kilish kerakligini tushuntirib berolmasdim. Qoxladim, shunday kildim.

Voy raxmat..raxmat u guyo bir kalkib ketdi. - Meni karang sotishga emish..yuk..shu.., - u dovdirdi. Ayolning kunglini egallash kanday oson ish. sizga nima bersam ekan, kurinishingizdan ziyoli odamga uxshaysiz.

- Aslida xam ziyoliman-da, - dedim shuxlik bilan.

- Bildim, bildim. Shunga anovi odamlar bilan kiynalib kolma..ng dedim. Bugun erim xam uyda edi ayol kizarib kuldi. "Ismingiz nima edi?". "Temur". "U yokda nima kildingiz?".

- Rossiyada bir turk urtoKim bilan universitetda ukigandim. Utgan yil Moskvaga ishga kelgan ekan. Shu chakirtirgan edi. Bir yildan beri usha yokdaman.

- Omadingni bersin. Lekin aksariyat borganlar kora ishlarda ishlashadi.

- Raxmat. Endi xar kimning tuz nasibasi. Ushanga bayramga uyga yetib olay deb shoshayotgan edim. Yer yuzinigi turli nuktalaridan Ustyurtga yetsak buldi. Uyga yetganimiz deb kelamiz. Shu yerga kelganda odamlar shishaga kamalgan xashoratday xarakatsiz koladi. Juda Kalati joy ekan nega xam bu tomondan yurdim. Sakkiz soatda uyingda bulasan deb chalKitishdi-da. Kirib kuraychi utirganlar nimada ketmokchi ekan.

Ayol indamadi. Lekin ketishimni xoxlamadi. Yerga karab ishlarini kilaverdi. Izimdan karab kolganini xis kildim. Nazarimda uning yuragiga chug tashlagan edim. "Nima keragi bor edi. Uni boshka kurmasam, bilmasam. Negadir odamlarning oldida uzimga buysunmay kolaman. Saxiyilgimni kursatgim keladimiey. Boshka vaktleri aka-ukalarim bilan yuborgani pulim ustida kir-pichok bulaman. Ustyurtga xam pulni yaxshi kurganim va tejankorligim okibatida kelib kolgan edim. Bu yerga yigilgan xudo urganlarning bir yilda topadiganini ikki-uch oyda topishim mumkin". Uzmi koyigan buldim. Lekin endi befoyda edi.

Eshikdan kirib ostonada tuxtab koldim. Kadim zamonning chiroklaridan sal kuchlirok nur sochayotgan lompochkalar yorugida odamlar yuk va sumkalari bilan tikilib utirishardi. "Bugun saxrodan utadiganlar bormi?". Tikilib kolganlar birdan xarakatga kelishdi. "Avtobus keldimi?. Kaergacha boradi. Kancha deydi". Turda bir ikkitasi urnidan kuzgoldi. "Yuk, uzim ketmokchiman".

"Ee..unda nega boshimizi ogritasan". Yana utirganlar, biror narsa yeyayotganlar va mudrayotganlar uz ishlari bilan Mashgul bulishdi. "Ke jura..". Ikki uchta yoshi kirklarga borib kolgan, sport duppisi kiyganlar yigilib gazeta ukib utirishardi. Sovuk bulsa xam xonaning xavosi oKirlashib ketganini paykadim. Xonada sigaret va kirlanib ketgan paypok isi korishib ketgan edi.

"Yeysizmi?". Barok kosh odam katta va serkadok mushtini chuzib turardi. U bir kaft yer YanKok tutardi. "Raxmat".

- Yaponlarga koyilman, - dedi yuzi chuzinchok ozKin odam gazetani buklab. robotlarning Yangi avlodini yaratishibdi. Odam kilgan xamma ishlarni bajararkan xudi robotni uzi yasaganlay mAKrurlanib.

Kora paxtalik kiygan kishi engashib "ana ikkita tuz" deganicha gapga kuysildi.

- Zur bulibdi-da. "Temir xotin" kinosidagi Kuchkorvoy aytgan ishni xam bajarmikan Ortikvoy? dedi shumlik bilan yer YanKok bergan odam.

- U nima ish bajargan edi? dedim ataylabdan.

- Odamning xar narsa bulgani yaxshi. Xotiinimni soKindim deb ochik aytavering? dedi bilimdon Ortik. Uzi Raxim aka sizga shunday gap bulsa buldi.

- Xotinini soKinishi tabbiy-ku, - dedim yana.

- Qa nima, robot Xotin buladigan bulsa, shu ishlarni xam bajarsin-da gap suzlarga parvo xam kilmay.- Bizga uxshaganlar sovukda yotadimi pul ishlayman deb kakshab. Mana shunaka safarlarga birga olib chikadik. Kimmat bulsa pul tashlab xam olardik. Nima xotinmidi kizKansak, kunglimiz keng, biri mingga buladi. Yuvi tarab deganday, - kulgidan kotib Raxim.

- Rost agar shunday bulganda biz xam jon deb kushilardik. Urisning shaxRida xam bir joyga borib yozilay desang. Pulingni xam olishadi. Kamiga kaltaklashadi. Yaponlarning katta kuKirchoKi boshka gap. Ishni kilib sumkangga solib ketaverasan.

Xonadagilar "gurr" etib kulishadi.

- Zur nom kuydingiz "katta kuKirchok"- deyman kulib.

- Qey odam bulmay ullaring. Sizlarga Ayni desa. Kanaka odamizlar uzi, ne azob bilan birovning eshigida kul bulib pul topasizlar. Topganingizni xotinlarga sarflaysizlar. Kelib uch kun tuy berasizlar. Bilmagan tanimagan odamlaringizga yedirasizlar.

- Uzi sen Ortik xech odam bulmaganding. Qamma ishning beliga teparding. Kursang.. kaymokday kaymokday, sochlari uzun rus kizlari bilan gaplashamiz. Yeymiz ichamiz ish usha joyga kelganida manovi Ortik allakaysi moKor bosgan kavakdan urmalab chikadi-da "bular spit bulsa-chi, boshkcha kasal bulsa-chi" deydi. Qey egangniShu bilan tamom..

Ortik pinagini xam buzmaydi gazeta ukib utiraveradi. Asta kulib kuyadi. Gazetani varaklayotgan vaktida "mani aytganimni kilmang edi. Uyingizga bola-chakangizning oldiga soK-salamat kaytsin deyman. Kulingizni ushlamadim-ku".

Shu mAxal eshik ochilib toKora kutargan baland buyli, katta yokali Pustin kiygan misoli bir filday xotin burunlaridan buK chikarib paydo buldi.

"Issik gummalo borr..". "Uzingnikini xam kushib bersang bir toKora olardim". "Uchib utiring Raxim aka" degan Ortikning past ovozi eshitildi.

Ortik uzing xam yomon ishton biyti bulibsan. YiKishtiringlar mayda galarni bir gumba yeylik uladigan dunyoda. AchchiKi bormi- deydi gummachi xotinga yuzlanib Raxim.

- Men xam yeyman, - deyman kulib.

- Nechta sizga? Raxim xali xam kulganicha menga yuzlandi.

- Ikkita yetar,- deyman.

- Ikkita nima buladi. Biz Ortik bilan un dona olamiz. Bu juda lechebniy gumba-da molning upka, tumshuKi va burnidan pishirilgan.

- Qa mol burnini shunday kesib olib gummaga tikishgan - Ortik xam ochilishib. Keling yakinrok utiring, - deb manzirat kiladi. Rostdan xam juda kizdiradi yo ozgina ichvorsanmikan Raxim aka.

Barzangiday Raxim purijnaday sakrab tizzalab oladi.

- Voy Ortikboy uzingmisan uka. Kaerdan bunday saxiy bulib kolding. Mikroskoping kani yeguliklarning sifatini tekshiradigan. Srogini kuradigan. Bormisan uka?.

- Qoy Suluv opa vodkalaridan bormi yo tashkaridan olib kelaylikmi? deydi maktovlardan iyib Ortik.

Kuli kuliga tegmay, oKzi burnidan buK chikarib, gumba sotayotgan Xotin "bor-da" deydi va "tak" etib ikki shishani stolga

kuyadi.

- Voy Ortikboyjon uzing aklli yigitsan-da
- Iching zaxringizga endi uyga keldik Ortik kulidagi gazetasini stolga dasturxon etib yoyib. Uning nozik barmoklari musikchilarnikiga uxshab ketardi.
- Olinglar yigitlar- Raxim barcha tadbirkor odamlarday stol ostidan kolbasa, dudlangan gusht va tuzlamalarni olib kuydi. U abjirlik bilan kesib taksimchalarga taxlaydi. Men xam uyga deb olgan ozik-ovkatlarimdan chikarib kuyaman. Ichib yuborishadi. Ortikni kuzatib turdim: arokni burisha-tirisha zurKa yutdi. Pamidorni xidlagan kuyi yerga karab utirardi.
- Yevorda Ortik, xidlayverib pamidorni xam suldirib tashlading. Pamidor xam duyoga kelganiga pushaymon bulishdi. YiKilganlar sharaklab kulib yuborishadi.
- Kani olinglar davra sovimasin, - deydi Ortik piyolani baland kutarib. Yigit ulmaylik.

Raxim Ortika xayrat bilan tikiladi.

- Ey sen juda malades bola ekansan-ku, - deydi yelkasiga kokib. Seni jimsi merov juda ishton biyti deb yurar edim.Tupa-tuzuk erkak ekansan-ku.
- Endi aka u yerda mast bulsangiz kup narsadan ayrilasiz. Ishdan xaydashadi. Pulingizni olishadi. Yoki tasaddifan urmonda muzlab kolishingiz mumkin. Endi xudoga shukur uydemiz. Ustyurt bizning vatan-da.Niyatimizni karang bayramda xammamiz uyda bulaylik deb shoshib kelib uchrashib utiribimiz. Qammamizni uyimizda intizorlik bilan kutib utirishibdi. Mana bu juramiz xam uzimizdan ekan.Kancha ishladingiz oKayni?.

"Be..Olib yuboringlar shuni endi. Maktagan vaktida maydalashmada.." deb xovlikardi Raxim.

- Uncha kup ishlolmadim. Uzi borganimga bir yil buldi dedim minKirlab va bir oz extiyot bulib.
- Pullarinizni "Vestrn yunion" dan junatdingizmi?:. Foyizi katta emasmi?.
- "Vestrn yunion" dan. Qamma shundan yuborganiga foyizini surab xam utirmadim dedi kulimga arok tulatilgan piyolani olib. Ertalabdan buyon tuz totmaganim uchun boshim aylana boshlagan edi.
- Juda ezinglar-da. Kani shuni olib yuboraylik Raxim yov kuvganday shoshirib.

Ichib dasturxondagi ne'matlarni yeyishga tushishadi. Xona turida shovkin kutariladi. Ichib olgan yigitlar Suluv opa bilan kelgan yoshrok kizga tegishishardi.

"Shu kizingizni olib kochaman jenge".

- Kochirib kuymayman-da, muninig akalari va ularining chopoKon otlari xam bor.

"Be ot kolibdimi shu zamonda". "Iii..bi ovuldan ot bilan kattaymiz-da".. "Kalin beraman jenge.Bering shu kizdi. Kim bilan gaplashayotganinigizni bilasizmi?. Men kimsan Rustamboyman".

- Bilaman baringni ovzingo orok tiysa botir bulasin, boy bulasin deydi yulovchilarninig bu taxlit kochirimlariga urganib kolgan Suluv beparvogina. Ertaga kuchada kursang biring tanimoysan.
- Chuldan utadiganlar bormi? deb bakirdi eshikdan kirgan va kosh kipriglarigacha kirov koplagan yigit. Tutun va buKlarda arang kurinayotgan mast-alast olomon bosh kutaradi. Xira chirok yana xiralashgan edi.

"Anna xudo beraman desa, avtobus xam tayyor".

Uchti yopik KAMAZ, odam boshiga olti mingdan besanglar besh soatda chuldan utkazib kuyamiz.

Yana xoadagilar vaKir-vuKur kilishdi."Kuzovda upkangni shamollatasan". Kimlardir ichib "xoxolab" kulishadi.

- Ketdik. Fakat beshdan kiling. Un ikki kishimiz.Qar kalay pechkasi bor avtobus emassiz.
- Beshdan kutarmaydi. Benzinning uziga ketadi.Qoxlamaganlar pechkasi bor avtobusda ketaversin. Oltidan bulsa olib ketay.

Bulmasa tongda poyizda ketaveringlar. Yangi yil utgandan yeyin uyda bulasizlar.

Yana odamlar doyaga turgan ipak kurtiday bosh kutarishdi. Yangi yil kirguncha uyga yetib borish Koyasi eng oKrik nukta edi. Ortik kulida kolbasa va nonni bilan xaydovchiga tikilib koladi. Turdagi odamlar narsalarini yiKshtira boshlashadi. Raxim avval menga sung Ortika karaydi. Shishaninig ostida kolgan arokni shoshilinch uchga buladi.

- Ketik Ortik. Bu yerda emas mashinada uxlaymiz. Ikki xisob bir uttiz.
- Juda sovuk buladi-da, aka. Xudo saklasin biron kor xol bulsa chulda kul telefon xam ishlamas ekan dedim men.

Raxim ikkala kulini beliga tirab uylanib turadi.

- Arokninig kuchi ketguncha uyda bulamiz deydi ujarlik bilan u . Ketdik bolalarimni juda soKidim. Ertaga xotiimning xam tuKilgan kuni.
- Mening onamning tuKilgan kuni. Buninig ustiga arokninig kuchi ketganidan sung odam battar sovukotadi deydi uychanlik Ortik. Lekin aka ishonib bulmaydi-da. Yulda mashina buzilsa yoki adashib kolsa-chi.
- Eee. Tursang-chi ana anovi sheriklarimiz turdi. Bitta uzimiz kolamizmi.Buzilsa shuncha erkak itarib xam boramiz. Mana Yangi sherigimiz Shuxratboy xam bizga kuyishiladi. TuKrimi?.

"TuKri" deyman bosh silkib.

Barcha mast-alaslar bir-birini suyab eshikka yurishadi. "Tuxta etigimni zamogini kutaray". "Kurtkam kolib ketibdi".

- Kim ketsa chikaversin.
- Suluv opa Yana ikkita arok Bering. Yulda Ortik muzlasa ostiga utin kalab gulxan yokaman. Eritib xotiining kuyniga solamasam bulmaydiganga uxshaydi.

Tashkariga chikishimiz bilan muzday chul xavosi yuzimizga sanchiladi. Qali xam katta trassada chiroKini yokan baxaybat yuk mashinalari va avtobuslar vaKillab utadi. Maydon chetiga tizilgan yelim koKozdan yasalgan uychalarda xira chiroklar yonadi. Mayda chuyda sotib utirgan xotinlar shu tarika jon saklayotgan edi. Uyehaniig ichida chiroklar va shamlar yaltirab kurinadi. Birinchi chodirga bosh sukdim. Karasam kunduzi daydilarni kuvlagan ayol, kadrdon Olmagul radio eshitib utiribdi. "Oydinlar, oydinlar..bizdan salom bulsin oydinlar".

- KiraKuy, uyga bor desam bormading. Qavo sovub ketdi. Yana Raxmim kelib Pasha bomjni uyga junatdim, - deydi Olmagul yakiniga gapirganday kunglini ochib.- U axmok bulsa Yana kaytib kelibdi.Uyda arok kolmabdi shekilli oy tavokday yuzlarininig sovukdan kizargani uziga yarashgan edi.
- Ketadigan buldik, xayrlashay degandim.

Ayol Yana unKaysizlanib rumollarini katta va kupol kulari bilan tuzatgan buladi. Guyo jigari..yakin odami junab ketayotganday achinish bilan karadi.

- Avtobus keldima? - chiroyli va kisik kuzlarii tikib.

- Usti yopik yuk mashinasi bor ekan. Bir yigirma uttiz yigit junamokchimiz.

Tuykus Olmagulninig chiroyli yuzi tundlashdi. Tashkariga boshini chikarib bir karab kuydi. "Uylab suylaysenbe mashin yurganda sovuk un marotaba kuchli buladi. Kotib kolasan yoki Biron joyingni sovuk oladi. Anovi axmok Pavlik xam shu mashinda ketaman deb aytib ekan-da".

Yana boshini yelim koKozli uychasidan chikarib osmonga karab kuydi. Undan sham isi kelardi.

- Endi shuncha odam ketadadi. Shafyor besh olti soatda daryo buyiga chikamiz deydi.

U yana asabiylashib oldidagi narsalarni boshadan taxlay boshladi. Men bergan sovKalar ularning orasida kurinmasdi.

- Uzing bilasan. Men bulganimda ketmasdim.Uch-turt soat sabr kilsang issik vagonli poezd keladi.

"Sheriklarimdan kolmay" deyman uz-uzimga. Yoki kolsammikan degan uy paydo buladi.

Yuk mashinasining ostiga temir koplangani uchun issikrok bulsin degan ma'noda ovuldan somon ortishibdi.

- Endi samonda aKanab uxlab ketadigan buldik. Tezrok kimirlanglar turroKidan joy olaylik issikrok buladi.

Mashina eshigini ochib bostirmaga yakin kelishi bilan yigitlar "tapir-tupur" chikib olishdi. "Kuy dedim ketmayman. Uzim bilaman" derdi mast yigitlar.B "Eski yuldan yuramiz. Shunda turt besh soatda yetamiz". Kulida katta bir narsa kutargan Olmagul

paydo buladi.

- Qov kora kosh yigit.. Shuxrat manovdi ol bovrin. Pasha bilan uranib ketasizlar. Galstuklaringni yechib sumada issik kiyim bulsa kiyib ol. Gde ti Pasha?.

"Bizga xam bir boking Suluvxon. Bizninig xam kora koshlarimiz bor. Bizga xam pustinmi kurpami bering".

- Zdes ya zdes dedi karonKilikdan birovi.

Meni kurpa sexim bormi kizik ekansizlar. Qar kun kuch-kuronimni kutarib ot aravada zurKa kelaman. Dosvidaniya Pavlik. Gde ti bila bud zdorov.

- Raxmat, - Yana "opa yoki yanga" deyishga xijolat bulaman. Voy-bu..buni Antraktidadagi ok ayiklar kiysa xam tempiraturasi chikib ketadikui. Raxmat. Yulim tushsa tashlab utarman.

"SoK bul" nazarimda xotinnig kuzlarida yoshmi, kirovmi yaltiraydi. Sunggi suzlarni ovozi bir oz kaltirab gapirdi choKimda.

Kudratli mashina vaKillab yulga tushadi. Burnimizga benzin va tutun xidi uradi. Barchamiz mast bulsak xam, "ovmin" deb kulimizni yuzimzga suramiz. Mashina yalanglika chikandan keyin uning ming xil teshiklaridan kirgan shamol tinmay xushtak chala boshladi."Xushtakvozlik buladigan buldi-yu" deydi Raxim yutalib.

- Qa sizga xukizday bukib ichmang dedimmi xozirdan yutalayapsiz.

- Yutialaman-da.yigirmata odam bir vaktning uzida yel chikarayotgani keyin..Uzi xaydovchilar xammaga bittadan protivogaz berishi kerak edi. Ayniksa xozir ichilgan arokdan keyin.

Utirganlar xoxolab kulishadi. Shu mAxal burnimga arok isi va achchik rutubat isi uriladi.

- Karanglar telefonlar xam uxlabdi. Mana monitorida "net svyaz yozilgan".

- Brat zdorovo. Kalaysan?

- Zdorovo karonKida uning Pavlik ekanligini anglayman u barcha kozoklarday yakin kurib "senlardi".

- Yaxshi. Pasha nega bu axvolga tushib kolding. Jenge seni yaxshi odamlarning bolasi bulgan deydi.

KaronKi SAXn sovuk shamollarda guvlayotgan motorga kushilib zulmat aro ilgariylaydi. Bir zumda yulovchilarning ovozidagi shodonlikdan asar kolmadi. Sovuk badanimizni pichokday kesardi.

- Dolgo istoriya. Nemnoshko nalyte rassaju..- deydi pustin ostiga "xakim bor degandayB "oyoKini tikib.

Mashina siltovida yengilgina sakrayotgan yoshgina yigitning allakachon adoi tamom bulganini anglayman."Baloni ichsin..

Shuninig sassik xikoyasini boshingizga urasizmi?" deydi Raxim uyku aralash tunKillab. Paypaslab arok shishalarini

topaman.Qali ichishga ulgurmaganimiz uchun Raxim piyoladagi avrokni shishaga kaytarib solgan edi. Nixoyat yengilrok shishani chaykab kurib, Pavlininig bir oz kaltirayotgan kuliga tutkazaman.

"Ma xoxlagancha ich". "Eto nasvsem mne". "Na sovsem tebya". Mashina chaykaladi, Kijirlyaydi, chul shamoli tinmay xushtak chaladi. Daydi xamroximning ovozi eshitilmay.. "uvik..uvik" degan yutinishi kuloka chalinadi. U shishani paxolga "dupp" tashlab

jimib koladi. "Qey urtok Pavlik Moroz uxlash yuk. Rasskaji pojaluysta..". "Ux sovuk utib ketdi-ku xamma yoKimdan. Xolodilnik xam issikrokdir.Shuxrat juda erinmagan banda ekansiz-da shuninig sassik xikoyasi nimaga kerak sizga". "E, aka sizga uxshab

mazza kilib uxlasam edi..Mana soat endi undan oshibdi.Kasofat bateriyasi utirib kolyapti"."Kaerga kelgan ekanmiz"" deydi Raxim. "Saxroga. Kim biladi kaerga klganimizni..". "Shamol Kuvillaydi, kiynalib ilgariyotgan mashina unkir-chunkirlarda

koptokday sakraydi."Kaysi axmok unga eski yuldan yur degan ekan".Olis-olislarda daydi chul shamollari kashkirlarga uxshab uv tortadi. Dikat bilan kulork solinsa, motor Kuvillashi orasida minglab ot tuyoklarning sasi kelganday buladi. "Pavlikninig:"A

chyom..Da..da.."degan kayf va uyku aralash sasi uzuk-yuluk eshitiladi. "Moya mama Roza Xasanova v etix stepyax radiilsya. Moskve VGK uchilsya i tam ostalsya..- nazarimda mudrab ketadi. Men daydi bir odamning oKzidan chikayotgan gaplarga

xayratda kolar edim. Olmagulning aytganicha bor ekan: "chindan yaxshi va xatto katta odamlarning farzandi ekan". "Kaysi asrda tuKilgansiz Shuxrat.."- mashina silkinib-silkinib tuxtab koladi. Qamma nafasini ichiga yutib tashkariga kulok soladi. "O,

xudoyim" degan nolalar eshitiladi.Kimdir kabinani "duk-duk" urib kuyadi. Motor Yana ut olib yurib ketadi. "Shafyorlar uxlab kolmadimikan uzi" deydi Ortik uziga gapirganday. "Potom roditeli rozashlis. Ya s materey ostalsya..uxxu.. ona muchilsya s moim

vospitaniem. 1995 god v vremya se'yomok yeyo serdtse ostonavilas. Togda 12 bila mne. Potom otravili syuda k step babushku..I nedavno ona toje umerla..".Pasha oKir xursinib burnini tortib kuyadi.Allanarsalarni shitirlatadi. "Shumkadam. Onasi xakida

gapirishini karang.Magazinga borib keldim. U yerda setkam uzildi deganday. Voy kuchada ulgur.." deydi asablari kakshab Raxim. "Moskve mashenniku papal uxxu.. oni kvartira moya prodali..nachala pit spasti ot xoloda svoyo shukuru.I vot brojus kak

svobodniy veter..". U yana shishani izlab topadi. "Ey svobodniy veter uchanami yukmi. Alkash, dangasa yaramas. Onasi ne azoblarda olgan kvartirasini alkashligi okibatida yukotibdi. Endi ulsang xam Moskvadan kvartira olomaysan".Daydi yana burnini

tortib uzicha "ux"lagan buladi. "Raxim aka kuying endi. Qar kimninig xayotda takdir nasibasi bor". "E kuydim. Bu svobodniy veter ichmaganida takdir nasibasi boshkacha bulardi." Raxim tizzasiga "shapillatib uradi.B"."Pashsha endi kayoka ketyapsan?".

"Piteru..tam znakomiy yest".Uninig ovozi motorninig guvillashida uzuk-yuluk eshitiladi. "Znakomiy kto on toje bezdomniy".Pasha Raximdan xaykib bir muddat jim koladi. "Bezdomniy no on rabotaet dvornikom. U nee podvale tyopliy mesta

yest".B "Takoy mesto zdes polno j..Skolko let tebe?". "Tridtsat dva..Pravilno no zdns domoy gonyaet..tolko videli je..". "A tam iz doma vigonyaet da".Shamol xushtak chaladi, mashina kiynalib ilgariylaydi. "Voy..voy ..shuncha yoshmi bu..Man bir elligidan

oshgan deb uylabman. Shuxrat xozir uchmasa pastga otib yuboraman. Buriilarga yem buladi"."Kuying birovni uvoliga kolmang".

E bu spirtnoy svobodniy veterdi buri xam yemaydi. Yesa xam otravlenie bulib uladi" chidolmaydi Raxim. "Aka, nima deysiz" deyman asta.. Pavlikninig ovozi chikmay koldi.Mashinaninig ichi sovib yanada kuprok silkitadi. Raxim va Ortik tunKillay-tunKillay jimib kolishdi. Eshishikka yakinrokda yotganlar muzlaganday kotib kolishpadi. Odamlarning uxlab kolganini bilganday chul shamoli kuturib mashinaninig tunukasini dupuratar, Materialdan yasalgan tusiklarni "shaloplatib" urardi.Chul urtasida karonKilik baKrida ulkan mashinamiz Kuvillab ilgarilardi. Barcha erkaklarninig uyida archalar bezatilgan va bayram dasturxonlari yoyilgan. Kuchadan utgan mashinalarninig ovozigga kulok solishadi."Karang otang..akang kelmabdimi?" deyishadi. Asta urmalab eshik tirkishidan tashkariga karadim. Pavlikninig kuchukboladay Kingshigan ovozi eshitildi. Atrof zim-ziyo olis-olislarda shafakninig okish bir bulagi kuzga tashlanadi. Uzimni jon xolatda orkaga oldim. Birdan eshik ochilib ketib tushib kolsam nima buladi. Yo sovukdan kotib ulaman, yo yovvoyi jonvorlaraga yem bulaman. "Ey xudo dunyoninig barcha avliyolariga iltijo kilaman. Bola-chakamiz xaki eson-omon yetib olaylik. Ming lan'at senga Raxim, nega xam mashinaga chikdi.". Yana urmalab kelib issik pustinning ostiga kirdim. Silkina-silkina chulninigmi, shamolinig "oxx"lariga va motorninig Kuvillashiga uzok kulok solib yotdim. Bundan un yillar oldin bir rus kizi bilan poezdda ketgandim. Uning buylari baland, moviy kuzlari sokin dengiga uxshardi. Yedik ichdik. Kechasi shu ishga ishora kilsam karshilik kursatmadi. Sung u bilan kovushdik.Vagon chaykalib allalardi. Umrimde birinchi marotaba begona ayol bilan kovushishim edi..Nega esladim yoki biron kungilsizlik yuz berarmikan?. KuloKimga kirgan vaKir-vuKurdan uyKonib ketdim.Pavlik xuddi ulikday dong kotib yotar, yana turt beshta uykusi kattik odamlar birininig oyoKi, boshka birovininig yelasi ochilganicha kotib yotishardi.Kuzlarimni ishkalab pastga tushdim. Mashina tuxtab odamlar uykusirab, junjikib turishardi.Qavo juda sovuk bulgani uchun xammaninig burnidan paravoznikiday tutun chikardi. Chor atrof sarik tusda, olislardan shurxok yerlar kishdan kolgan kor bilan kushilib okarib kurinadi. Nazarimda dunyoninig chetiga chikanday edik. Bu yerda tsivilizatsiyaninig belgilari sifatida kachonlardir asfaltlangan endilikda butkul tuproka botib ketgan yul va boshimizda Kuvillab turgan yuksak chastatali elektr simyoKochari va kayoklargadir uzangan simlar bor edi. YiKilganlarninig avzoyiga kurib yuragim "shuvv" etdi. Biron kor-xol yuz berganini anglagan edim. Telefonimninig bateriyasi utirib kolgan edi.Bir soatlardan sung uydagilar uyKonib issikina sutli choy ichishadi. Bayramga tayyorlangan shirinliklar, kolbasa, dudlangan tovuk gushti va somsalar yeyishadi. Olislardan tong okara boshlagan edi. Miyamdagi "endi nima buladi" degan savol zurlik kilar, boshka narsalar xakida uylolasdim.

- Nimaga mazgini..san a, nimaga mazgini komposirovat kilasan. Kulingdan kelmasa nega chikasan yulga iflos. Qozir urib basharangni yorib tashlayman, - Raxim boshchiligida ikki uchta yulovchi xaydovchi yigitlarni burchakka tikishardi.

Yigitlar bir chekkada Kujanak bulib utirishardi.Bosh kiyimini kimdir urib tushirgan sochlari shamolda tuzKirdi.

- Yarim tunda uxlab kolmay deb sherigim bilan almashgandim. Uykusirab kayrilib ketibman shekilli..

- Voy onangni..adashib ketibman demaydi." ..kayrilib ketdim" deydi. Senga yigirma odamninig xayoti uyinchokmi..Nega kecha almashgan joyingga yana kaytib kelibman demaysan. It.

Biz tap-takir saxroninig urtasida turar e

Dik.

- Tuxtang Raxim aka, ataylabdan kilishmadi. Bu yerdan kutulishni uylaylik. Kani akalar nima kilamiz.

Uykusilikdanmi yiKidanmi kuzlari kizarib, ichiga boib ketgan xaydovchininig ovozi tamoman buKilib kolgan edi.

- Un un besh litr benzin koldi. Yuldan birinchi zopravkada kuyaman deb uylagandim.

- U..u..kani kuyganing?.

- Yigitlar, yigitlar endi foydasi yuk.

Qaydovchilar kontalash kuzlarini olis-olisga tikishadi.

-Sherigim bilan piyodalab katta yulni izlab kelsakmikan deydi takdirga tan berganday.- Yana adashib yursak benzinni xam..

"Shuni oldinrok uylash kerak edi" degan gap suzlar eshitildi orkadan.

"Uxx" atrofda kayfi tarkaganlar kolgan-kutgan sigaretalarini tutatib turishardi. Chekkada utirgan yigit telbalarday uz-uzidan boshini silkitardi.B "Bugun mani tuyim..". "Nimaa?". "Mashinami yoki psix bolnisami". /ildirakka suyanib kuzlari uykusizlikdanmi yoki yiKidanmi kizarib ketgan yigitga karashadi. U uzok uf tortdi.."25 dekabrda uyga yetishim kerak edi.

Vokzalda pasport, pul va telefonimni olib bir hafta kamab kuyishdi. Chikib un kun deganda yetib keldim. Ustyurtdan utsam buldi deb akalardan iltimos kilib mashinaga chikib olgan edim". "Erkak kishi uyalmaysanmi yiKlagani..yana uylanarmishlar"."Aka, yiKlamadim. Uydagilar xamisha gapining ustidan chikmaydigan odam deb xisoblashardi. Mana endi"

Raxim bir chekkada boshini ushlab utirardi.Tap-takir sarKish cheksiz saxro odamni vaximaga solardi.Yakin orada kuzga tashlanadigan narsaninig uzi yuk. Chulninig ulkanligiga kiyoslaydigan xech narsa yuk. Uninig uzi shu xolicha butun yer yuzidan iborat edi. Dunyoda saxrodan uzga nom yuk edi. Bu maxobat oldida inson irodasi deganlari bekor edi. Bu cheksizlik xar kanday narsani uz izmiga solardi. Bu yerninig aloxida konunlari va mezonlari bor edi. Ulchamlarninig nomi - esa saxro edi. Kuz ilKamas uzoklikda na tarakiyot va na xayot izlari kuzga tashlanardi.Olis-olislariga chuzilib ketgan elektr simlari kuchli shamolda "Kuvillab" guyo noma'lum yomonliklardan dapak berayotganday chaykalardi.

Bir paytlar uzimni xamma narsaga kodir odam xisoblardim. Lekin maxobatli tabiat va texnika oldida bir zarra xam emas ekanman.Ochlikdan kornim kuldirab ketardi. Shunda kadim sufiylar ochlikdan kutulish uchun kornini tortib boKlashganlarini esladim. Kamarimni tortibrok boKladim. "Shuvv" etib ichimga shamollar okib kirdi. OyoKim, barmoklarim muzlab kolayozgan edi. Aylana bulib "dup-dup" sakrayotganlar safiga kushildim. Gapirishga xam xolim kolmadi. Negaki bir tuxtamga kelmasak biron fojeaga uchrashimiz tayin edi.

- Unda benzin yetguncha ketaversakmisan? minKirladi xaydovchi.

Sakrayotganlar birdan tuxtadi.

- Keyin duch kelgan joyda tunKiday kotib ulasanmi?.Telefon ishlamasa..

Shamol kuchayib yana minglagan xushtaklar ishga tushdi. "Qushtakboz shamol".Baxtsiz kuyovninig burnini tortib yiKlayotganini anik eshitib turardik. U xuddi otasidan gap eshitgan usmir yigitchaday xung-xung yiKlardi. Yana aylana bulib sakray boshladik.B "Xudojon nima gunoximiz bor edi" deb nola kilardi mashinaninig orksida yana birovo.

- Unda yulKun va saksovol kupirok joyda tuxta. Gulxan yokib jon saklab turamiz. Qozir vakti utkazmasdan yozilib olinglar - dedi Ortik oKir xayolga chumib.

Odamlar sal naroka chikib zaruratini bajarishdi.Falokatda insonning eng nozik tuyKulari uyat va andisha yemrilib ketarkan.

Ochlik bizni xayvonlarga yakinlashib kuygan edi.

Yana yurib ketdik. Nazarimda shamol kuchayib motorninig guvillashi xam zaifrok eshitila boshladi. Shamol xar kuchanganda

birdaniga yigirmata odamni yuragi tuxtab kolganday buladi. Negaki mashina tuxtashi bilan manzilimizning xam sunggi bulardi. "Naxotki shu yerlarda bir balolarga uchrasak. Naxotki uligimiz saxrolarda kolib ketsa". Men xali xam axvolimizga uncha ishonkiramay, Karib xolatimizni baxolay olmayotgandim. Agarda sovukda tunKib ulsak, uligimizni yovvoyi xayvonlar Kajirmikan?. Qali bekatda kish kattik kelganidan buri, tulki va yana allakaysi xayvonlarning kuylarga xujum kilgani xakida eshitgandim. "Biz kupchilikmiz" yana dalda berdim uzimga. Nazarimda bizni kutkaruvchi samolyotmi yoki mashina yetib keladiganday edi. "Eng yomoni bizning adashib kolganimizni na u yokdagilar va na bu yokdagilar biladi. Baxtga karshi bugun xamma idorada-yu tashkilotlar va uylarda 20yil bayram tayyorgarligiB". Kasofat shamol Kuvillar, ignaday teshidan tuyaday sovuk kirib ochlikdan kakshagan vudjudimizni Kijimlardi. Oradan bir soatcha vakt utmay mashinamiz silkinib-silkinib uchib koldi. "Ana onangnikiga.. yetib keldinglar". "Uligimiz shu yerda kolib ketmasa buldi".

Yoshi kattarok yullovchilar sakrab tushib ketishdi. Kuzovga somondan kolgan bir dona buKdoy bashoKi ilinib turardi. Shart uzib olib oKzimga soldim. Nonning ta'mini xuzur kilib surib yotdim. Pavel urmalay-urmaylay yerga tushib ketdi. "Eto dorogo Pitera.." degan ovozi eshitildi. Daydiinig alaxsirashiga xech kim kulmadi. "Eto Moskva..Moskva.tush daydi kuzi.Yetib kelding". Barcha atrofga utin tergani tarkab ketishdi. Ular bir karashda inidan yegulik uchun tarkayotgan yaltirok kanotli chumolilarga uxshardi. "Uzoka ketib kolmanglar adashasizlar". "Utinni terguncha terib orkaga kaytinglar".

Shamol kuchaygandan kuchayib sarKimtir kulranglikdan iborat cheksizliklarda kuyun xosil kilib, utgan yilgidan kolgan yantok va kamishlarni uchirib yurardi.. Qamroxlarimning barchasi kamunday engashib kolgan edi./am va yul azobidan bir burda bulib kolgan xaydovchilar mashinaning yumshok urindiklarini sudrab kelishdi. Kora moy izidan doK-duK bulib kolgan sholchani saksovulining egri tayoKiga ilib pana kilib kuyishdi. Burnimizga yoK va benzin isi urardi. TuKrisi usha xiddan, ya'ni xayotni esga soladigan xid bir oz kungimizni kutarardi. "Ustiga xam biron narsa topsak zur bulardi". Utinga ketganlarning besh-oltitasi kaytib, yarim soatda urina-urina olov yokdik. "Gugurt va utinni tejanglar". Ozik ovkat xakida gap bulishi mumkin emas edi. Qamma och edi.

- Qammamiz kancha edik. 23 nafarmi?. Unda nega 22 miz. Kim yuk bilasizlarmi?.

YiKilganlar bir-biriga karab jim kolishdi. Odamlarni bir-bir sanagan bulishdi.

- Mani sherigim Ernazar yuk. Lekin u oldindan ishlab yurgan odam. Qozir bir kuchok utin bilan kaytib kelsa kerak.

Qaydovchilarning kattasi Ortika yuzlandi.

- Aka, sherigim bilan katta yulga chikib kelmokchiman.

Barcha sergak tortib xaydovchiga karashdi. Shamol xam kengliklar aroyunalishini ugartirganday buldi.

- Katta yul kaerda uzi?.

U sokoli usgan ozKin yuzini bekitib oldi. Shamol xam tuxtab odam bolasi nelarga kodiriligini kurmokchi bulganday jim koldi.

- Xudoyim bir yul kursatar?.

Raxim va yana bir ikki barzangi urnidan sakrab turdi. Ortik "akalar jim" deganday kullarini kuksiga kuydi.

- Xudoyingni kanday yul kursatganini bir marta kurdik. Mana utiribmiz saxroda ulimimizni kutib.

Qaydovchi uykusizlik va Kamdan kizargan kuzlarini Raximga iltijoli tikdi. Nazarimda mijjalarida yosh yaltiradi.

- Endi mening xam sizlardan farkim kolmadi. Oddiy yulovchiga aylandim. Bunday utiraversak..- gapini davom ettirolmasdan kattik yutindi. - Xudo biladi kaerdaligimizni karonKi tushmasdan bir ilojini topsak degandim.

Barzangilar kul siltab mashinaning orkasiga utib ketishdi.

- Ketavermaydimi, baribir xech baloni eplolmaydi. Ketgan kaytib keladimi uzi? u Ernazarga ishora kilayotgan edi.

- Uchib utiring Raxim aka. U yokda ketaylik deb miyamni yedingiz. Endi xaydovchining asabida uynaysiz. Kanday odamsiz uzi? ..Nima istaysiz? dedi Ortik jaxldan buKrikib.

"Mama..mama..". Barchamiz yalt etib mashina tarafga karadik. Pasha sap-sarik kurtkada bukchayib bir burda bulib utirar, shamol yokalari va etaklarini uchirardi. Kuzovdan tushib xali bir kadam xam yurmagan bizning "Pavlik bomoj" yiKlab utirardi. "Mama..mama..prosti menya..". Daydi yuvilmagan iskirt sochli boshini va yerni mushtlardi. Yelkalari titrab titrab yiKlardi. Nazarimda juda ichkisi kelayotganidan jazavaga tushib, "arok" deyishni urniga, bizdan kurkanidan "mama" derdi.

Uninig yonida na xaltasi va na tanish shishalar kurinardi. Ichkilikdan abgor bulgan yuzini va xiralashgan kularini tap-takir sarKish saxroga tikkanicha yiKlardi. Saxro xam ming yillik yolKizligi va Kamlari bilan bakrayib turardi. Ayni shu choKda unga inson va uninig Kami begona edi. U fakat aravasida uzining kushiklarini aynganlarnigina boshini silardi. Odam baribir begona edi. "Qa Pashajon endi enang yodingga tushdimi.B". Kulgan buldik. Qaydovchi sherigi bilan tupdan ajralib noma'lum manzil sari yulga tushdi. Ernazar xali xam kaytmadi. Bir uzi yulni izlab ketganmikan?. YiKilganlar kuzlari bilan kuzatib tursada, uzlarini kurmayotganday tutardilar. Ularning safdan ajab ketayotgani kungllarni Kussaga tulirar va nazarida ular kutulib ketadigan va biz saxroda xalok buladiganday edik.

- Anovini karanglar. U nima ekan? Raxim kunchikar tomonda arang kuzga tashlanayotgan narsaga tikildi.

- Miraj. Chulda, kumda shunaka narsalar uchraydi dedi ilgari xam bu yerdan utgan odam. "Sarob degin". Mashina ortida Pashaninig ichikib yiKlagani xali xam eshitilib turardi. "Proklyatoe mesto. Nenaviju tebya, ne naviju..Eto step, veter proklyatie, bezsmislennoe nebo. Nenaviju tebya jizn. Mama umeret xochu..est xochu".

Barcha ochlikdan tirishib ulayozgan edi. Kimdir telefonini gulxanga tashlab ketibdi. Shu bilan xalos bulish xakidagi umid tuyKusidan kutulgan kurinadi. Utin xam tugadi. Utin bulgan takdirida xam uni yokishga biron kimsada istak yuk edi. KaronKilik kora lashkarday bosib kelayotgani bois barchaning ruxi tushib ketdi. Qaydovchilarning kaytib kelmagani odamlarning xalos bulish xakidagi ishonchini sundirgan edi. Endi yokishga utin yuk, yerda kolish xam kurkinchli edi. Shuning uchun barchamiz urmalab-urmalab asta sekin mashinaga chikdik. Samonlar muzlab oyok ostida ezilardi. Kuzovning ichi muzxonaga aylangan edi. "Ernazar kaytmadi-ya". Shu suzdan sung mashina ichi yana xam sovub ketdi. "U adashib kolgan bulsa..Yo sovukotib uladi, yo xayvonlarga yem buladi". "Shafyorlar nima buladi". "Yulga chikan bulsa kelar. Adashgan bulsa..bilmadim". Chulning telba shamoli butkul xukmron bulib olganday kuchayib "chiyillab xushtak" chalardi. Agar somon bulmaganda allakachon savuk kotib ulishimiz tayin edi. Nazarimda barchaninig koni kotib muzlab kolayotgan edi. Tashkaridan elas-elas yiKiga uxshagan sas chor atrofga trakalar edi.

- Birov yiKladimi? dedim karoKilika karab.

- Ernazar kaytib keldimikan?.

Yana jim koldik shamol allakaydan odam yiKisini olib kelardi.

- Burininig urKochisi xam oy chikanda shunday uliydi dedi kimdir.

Yana jim koldik. ".ama..aa" dega uzuk-yuluk sas eshitildi.

- E, bu bomojimizninig ovozi-ku dedim.

- U kasofat kachon chika kolibdi?.

Eshik dukilladi. Bir muddatga tilimiz kalimaga kelmay koldi. "Otkroyte..".Yana jim koldik. Balki chul arvoxlaridir, Pasha tilida gapirayotgan. Muzlab kolgan eshikni zurKa kiynalib ochdik. Eshikdan olam-jaxon sovuk kirdi.Oy chikan, lekin xavo bulut edi.

"yop..tezrok yop" deyishdi ichkaridagilar.

- Svoloch Raxim vibrasil mnya na ulitse..

U karshimda arvoxday kaltirab turardi.

--Sen kaerda eding? - dedim xayron bulib.

Ichkaridagilarning norozi ovozi eshitildi.

- Kaysi gurdan keldi jondorga yem bulgur.

- Ya dumal v kabine teplo budet. "Nehego ne delal, tolko: Almagul dura skazala..potomu chto ona vodka ne dala .." Ya golodna kak soboka dedi xirillab.

- Qamma ochB?..Bu bomoj sovukdan kanday saklanishni biladi.

- jimm..eshityapsizlarmi..- dedi birov astagina.

"Ey xudoyim oyoKim muzlab koldi. OyoKimdan ayrilib kolmasam gurga edi."

- Odamning sasimi nazarimda kichirik kuloKimga kirdi?

"Yord..amm" derdi zulmat kuynidagi ming yillik saxro , bor jur'atini yiKib. Olis olislarda saxromi osmonmi "ox" chekardi.

- kurkinchdan vas-vas bulib ulmasak yaxshi edi.Bu temir kafasda..

- e, kar bulganmisizlar ana kulok solingar, Buri ulayapti-ku..

Birdaniga xamma jim bulib koldi.Zim-ziyo saxroninig urtasida bir mashina odam tuzoka tushgan sichkonday kamalib kurkinchdan kaltirardi. "Burilar kolgan ekan-a..".

- Bular odam isini oldi. Yoki..- uninig nima deyishini bilib turardik.

U gapininig davomida "burilar xaydovchilarni yoki Xudoy nazarni yeb endi bu yoka kelmokda" demokchi edi.

Shu maxal kabina eshigi "sharaklab" ochilib ketganday buldi.

Kurkinch bilan saxroda kolib ketgan uch nafar sherigimizninig takdiri xakida uyladik. Kuz oldimga burilarning konga botgan tumshuKi va junlari keldi. Inson konini ichgan jondorlarning xukm va tantanaga tula vaxshiy ovozi chulu-saxrolar uzra muallak osilib turadi. "Uuu..uvvuyimni buzgan senmi koch yulimdan ey ikki oyokli jonzot".Mutasil esadigan shamol,poyonsiz kengliklar ovoz maxobatini yanada oshiradi. "Aaa" degan sas eshitildi. Kuzovga temir daranglab urilib- urilib ketardi.

- Raxim-ku bu yuringlar. Bir narsa buldi aftidan Ortikdan boshka xech kim kuzKolmadi. Odamlar kurkinchdan bujmayib kolishgan edi. Eshikni ochishimiz bilan sutday yoruKlikdan kuzimiz kamashdi.Oy bulutlar orasiga gox berkinib, gox chikardi.

Yerga sakrashimiz bilan ikki uchta kora sharpa "shuv-shuv" yonimizdan utib ketdi. Oy momoninig raxmi kelganday bor nurini mashina ustiga tukardi. Yakinginada jondorninig xirillagani, Kingshigani eshilib va "gusur-gusur" yugurib yurgan odam sharpasi kuzga chalindi.

- Raxim aka deb xitob kildi Ortik.

"Temir.. kabina..olib ke" xalloslardi Raxim."Mana onalaringni sani.. bir".

Temirninig yumshok narsaga tekkan buKik ovozi eshiltildi. Biz uzun uzun kutargichlar bilan mashinani daranglatib urardik.

Sung Ortik karonKilik kariga yugurib ketdi.TuKrisi uninig ortidan borishga kurkdim.Shu maxal mashinaninig signali xam chalinib ketdi. Chuchib tushdim. Kimdir burilarni chuchitish maksadida jon-jaxdi bilan signal chalardi. "Bob..boboppp". Tovush butun borlik aro aks-sado berardi. Biz uz xolicha atrofga "SOS" chakiruvini tarkatardik. Lekin chakirikimizni xamma vaktdagiday xech kim eshitmas edi. Qayolimda buri kelib yopishadigan bulsa olishishga madorim yuk derdim. OchiKi kurkayotganimni tan olishim lozim edi. Sovukdanmi, kurkinchdanmi butun vujudim titrardi. Yonimdan "shuvillab" kora sharpalar uchib utdi.OxirroKida sekinrok chopayotgani itdan tikrok bir balo edi. Ularning chuKday yonib kuzlaridan kurkinchli bir jondor ekanini angladim. Men burini shaxarda xayvonot boKida kurgan edim xalos. Raxim bilan Ortik xalloslab alanarsani sudrab kelishdi.

- Uldirdingizmi..buri ekanmi? dedim xayratlanib Raximga.

Ikkalasi xam negadir jim edi. U narsani yerga kuyishgan edi: "shilk" etib tushdi.. Engashib karasam kop-kora bulib kurinayotgan narsa odam ekan. Beixtiyor bir-ikki kadam orkaga tisarildim. Shu paytgacha ulgan odamni bu kadar yakindan kurmagani edim.

- Bechora..shu yergacha kelgan ekan. Mashining tomi nikeldan emasmi, oy nurini kaytargan va olisdan xam yaltirab kuringan. Voy bechora yetib kelganda talashibdiNazarimda u kup yordamga chakirgan. Men borganda xam xali tirik edi.Nazarimda shu yergacha nimadadir kelgan. Otdami..aravada kelgan bulsa, ot burilardan xurkib ketdimi?. Buri razil xayvon uljasini tamoKidan osiladi dedi Raxim buKik ovozda.

Yana jim oldik. Olsidan yana burilarning sasi eshitildi.

- kim ekan bu? dedim

- Kimligini nima farki bor. Biznini birodarimiz. Bular kon isini oldi endi tong otguncha ketmaydi. Ulikni nima kilamiz.

Bechoraya xali badani sovimbadi xam.

- Raxim aka..tuxtang bu ayol-ku..

- Ayol?. Esingni yedingmi ayol nima kiladi bu yerda?. Iya, rostdan ayol ekan. Yopiray?.

Qammamiz xayratlanib ulikni urab oldik va engashib taniydiganday karay boshladik.

- Raxim aka, - Raximning mardligi uchun xurmat kilib unga murojat kildim. Bu kechagi vokzaldagi ayol emasmi..Olmagul

Pasha ikkalamizga pustin berib yuborgan.

- Ushami..- dedi engashib Raxim. Voy bechora kechasi chulda kanday adashib koldi ekan.Yoki ovuli uzokmikan?.Kani Pashani chakiraylik bulmasa..

"Yo xudoyim ovuldan aravada kelaman" degandiya.

Daydi Pavel xuddi shuni kutib turganday zulmat kuynida paydo buldi. U jondorlarday tunda jonlanib ketgan edi.

- Ya vam zdorovo pomagla da.. Otvuka ubejali tvari..- derdi kuvonib Pasha poyintar soyintar xolda.

- Pasha znaesh eta jenshina.. ti u nix bila?.

Pasha kop-kora xaykalday kotib turadi.

-- This is not registered version of TotalDocConverter

- E, gapni kupaytirma..bu kechagi vokzaldagi xotinmi? - Ortik yerda sochlari yoyilib yotgan xotinni kursatib.

Pasha sarxushlik umrida birinchi marta xushyor tortib:

- Da..da..a chto s ney?.

- Bu yoKi senga kerak emas, kasofat - kukragidan itraib Raxim.

- Oy radi xrista yego volki grezili.. o boje..

"Senam xudoni bilarkansan. Borgan joying palakat".

Bir zum chul xam odamlar xam sukutga chumdi.

Yukriga chikaramizmi? dedi Ortik.

Ichkaridagilar bosh chikardi. "Tinchlikmi?". "Tinchlik".

Yana jim kolishdi. Burilarninig ovozi kuchayardi.

- Eshitayapsan-ku. Bular och bulsa daraxtga xam chikadi. dedi yana Raxim Kussali ovozda.

- Unda ichkariga olaylik.

- E kuy shu xezalaklarni "xezalaklarninigB" ichida men xam bor edim. ulik bilan bir joyda yotadimi shular.Yana chuldan topdik desak. Yuragi urishdan tuxtab kolar. Yaxshisi kabinaga olakolaman.

Biz Ortik bilan ulikni kabinaga kuyib yana mashinaga chikdik."Baribir Pashaninig yuragi bor ekan. Signal chalishga akli yetganini kara. Rusda rus.." Raxim ulik bilan yolKiz koldi."Uxlamanglar, gaplashib yotinglar muzlab kolasizlar".

Guyo kirishimiz bilan kuzov ichi sovub shamol yana xam kuchayib ketdi. Pustinga uralib somonga bikinib oldim. Asta sekin butun vujudimdan sovuk uta boshladi. QAli xam bu yerda yigirma odam nafas olayotganimiz uchun tashkaridan bir oz farki borday edi. "Bechora ayol kanday kilib chulga chikib kolibdi. Nega bu yerda paydo bulib oldi". Miyamda ming xil fikrlar aylanar, ich-ichimdan ayolninig falokatini uzimga boKlikligini xis kilardim."Muzlamadinglarmi?. Pasha tirikmisan?". Ovozim sovuk temirlarga urilib chil-parchin buldi. Yana shamol Kuvillab saxro urtasidagi inson yaratgan uyinchok ustida kaxr bilan raksga tushardi. Mashinani rostmona aKdarib yuboradiganday chaykardi. Issik xonam..shirin ovkatlar va kip-kizil bulib totli buy tarkatadigan nonlar bir-bir kuz oldimdan uta boshladi. "Bunday ulishni xoxlamayman..xoxlamayman". Kuzlarim sovukdanmi, uykudanmi toshday oKirlashib mudrab ketaman.

Yonginamda allanarsa daxshat bilan ulidi. Kurkinchdan kuzlarim ochilib ketdi. Mashina tomida bir narsa jundor panjalari bilan "shit-shit" yurardi. Uninig utkir tirnoklari temirga "chirt-chirt" urilardi."U..uvv..uvv". "Kelinglar bu yerda Kalati ulja bor deb chorlar edi tuda boshi..". Chor- atrofda sukunat xukmron. Mashinadagilarning barchasi muzlab yolKiz uzim bu zulmat dunyosida kolib ketganday buldim. "Xudojonim uzing sakla..aziz avliyolar yordamga kelinglar..". Men tinmay xudoga nola kilar va shuninig barobarida muzga aylanayotgan kuz yoshlarim..ya'ni muz parchalari yutardim. Birdan xayolimga Raxim keldi. "Ey xudo jinnilik kilib temir-semirni kutarib chikib ketmasa edi". Chunki mashina atrfida aftidan besh-oltita buri aylanardi. Ular xansirab kiska-kiska nafas olishar va ora-sira bir-biri bilan tishlashib kolishishardi. "Shitir..shitir". Aftidan jondor kovlab tushmok bulib temirni tirnalardi.Ana siyib xam yubordi. Balki buri temir tirnok bulganda xam kopotni tesholmasdi. Lekin usha paytda shunday ojiz va natovon ximoyasiz bir odam edim-ki, nazarimda buri xali zamon tomni teshib tushadiganday edi. Tom gusursur buldi. Afidan jondorlar bir-birini tishlar edi. Olis-olisda poezdninigmi alla kanday motorninig ovozi eshitlganday buldi. Kecha yulga chikan poezd Ustyurtga manzilga yakinlashib kolgan edi. Kaerdadir miltik otildi. Kuzov tepasidagi jondorlar bir zum tek kolib sung sharpasiz pastga "dup-dup" sakrashdi. Mening kavoklarim oKirlashib kularim yumila boshlagan edi. Chunki ikki sutka davomida uxlamayotganim uchun uyku ulkan kuchkilarday yanKlik bosib kelardi. Kuzim yumilib, nafasim ichimga tushib keta boshladi. Qaroratim kutarildimi, alaxsiray boshladim. "Qayr orzularim..xayr issik uyim. Qayr Olmagul.Seniig ulimingda aybim yuk. Lekin keyin angladim. Notanish odamga pustin xadya etgan odam. Uni zulmatlararo izlashga xam kodir ekan. Qayr Olmagul balki kurishib kolarmiz..Seninig ulimingda aybim yuk..". Sung xech narsani eshitmay koldim. Balki bu yoruK olamdagi eng sunggi fikrlarim, mexrga tashna kalbimning sunggi talvasalari edi.

2006